

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CLXXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96538)

ciscus, & Ceconus remanserunt concordēs, q̄ Ceconus debet inuenire homines, qui interficerent dictum ser Antonium, ut in ultimis uerbis constituti dicti Ioannis Frācis̄ci habetur: ex quibus uerbis dicitur mandatum inferri, quia nō refert, quibus uerbis mādatum fiat, uel per uerbum mando, rogo, uel per alia quacunq; uerba, ut habetur, per Bart. in d. l. non solum, §. si mandato, in l. q. l. 1. & 2. ff. mandari, & ibi Bart. & dicit Bal. in l. r. C. de seruis fugitiuis, in 3. col. uerfi. & probatur &c. q̄ per uerba imperatiui modi puta dicendo, percutat, probatur mandatu: Item, q̄ ille dicitur mandare, qui etiā rogando optat se ulcisci: ut ibi per Baldum, & ita fecit dictus Ioannes Frācis̄cus, ad quod faciunt, quæ habentur per Aret. & alios post Bart. in l. si quis mihi bona, §. sed quid. ff. de acq. hered. Et ꝑ quamuis Ioannes Frācis̄cus non fuerit alloquentis occisores ante homicidiū commissum, uidelicet Vincentium Battaglinum, & Ioannem, tamen ex quo alloquutus fuit Ceconū, cum quo consilium, & tractatum de occidendo ser Antonium habuit, ut ipse Ceconus inueniret unū, uel plures, qui illum interficerēt, & ita Ceconus inuenit dictos tres occisores, qui postea dictum ser Antonium interfecerunt, huiusmodi homicidium dicitur factum de mandato ipsius Ioannis Frācis̄ci, quia non refert, an quis mandauerit, uel rogauerit immediate occisores, an uerō mediante persona alterius, cui iniunxerit, uel quem rogauerit, ut aliquos inueniret, qui interficerent, nam id semper dicitur factū mandato illius ad effectū, ut de mandato puniri possit, ut in l. r. §. incidit, & ibi Bar. ff. ad turpilianum, in l. aut aliter, §. pen. ff. quod ui, aut clam, ad quæ iura se remittit Bar. in d. l. non solum, §. si mādato, in 3. col. ibi quæro quid si. ¶ Quinto uidetur Ioannem Frācis̄cum omnino esse pena mortis puniendū, quia ipse uidetur cōmississe, etiam ex simplici mandato crimen assassinatoris, & conductionis ad interficiendū,

31 ¶ quod est grauiſſimum scelus, & acrius, quā simplex homicidium, est puniendum, l. Cicero, ff. de penis, Bar. in d. l. non solum, §. si mandato, c. 1. & ibi canonistæ communiter de homicidiis in 6. Ang. in dicto consil. 14. Salic. in d. l. non ideo minus circa finē:

32 ¶ Probatū n. fuit, ut ex confessione tam Ioannis Frācis̄ci, q̄ Ceconi constat, q̄ ipse Ioannes Frācis̄cus requisituit Ceconum, ut inueniret aliquos, qui interficerent dictum ser Antonium, & q̄ illis nunquā deficeret, sed semper subueniret, & expenderet pro illis rebanniendis, quodq; post homicidium ipse Ioannes Frācis̄cus sæpe pecunias interfectoꝝ dedit, & misit, & cōsequenter dictos interfectoꝝ conduxit sub spe mercedis, ex quibus inferitur crimen assassinatoris, ut in d. c. 1. per doctores, & per Barto. in d. §. si mandato, & per Angelum notabiliter in d. consil. 14. Quod delictum consumatur etiā ex simplici mādato, quamuis postea non fuisset sequutum delictū, hoc est homicidium, ꝑ multo magis ergo quando sequutum fuit, ut est tex. & ibi glo. & doctores, in d. ca. 1. de homicid. in 6. Bald. in d. l. non ideo minus, in r. colum. & habetur per Alexan. post Bartolum in d. §. si mandato, & per Angelum in d. consilio: ¶ Quare autem homines huius generis dicantur assassini, habetur per Archidiano. Dominicum, & alios, in d. ca. 1. & per Alberi. in dictionario suo in uerbo assassini, & per Bald. in l. 1. §. hæc autem uerba, ff. quod quisq; iuris. ¶ Caterum his omnibus minimè obstantibus, partem contrariam in casu, de quo agitur, puto esse ueriores, quod ipse Ioannes Frācis̄cus non sit p̄na mortis puniendus, sed alia extraordinaria, prout ex infra dicendis demonstrabitur, præsupponēdo tamē in primis aliqua in facto, quæ ex p̄cessu, & scriptu

ris mihi exhibitis colliguntur, primo q̄ Ioannes Frācis̄cus super tractatu, seu colloquio, requirendo, & inueniendo aliquos, qui interficerent dictum ser Antonium, sermonem habere cum Cecono, ipse Ceconus, ut esse ueritatem aliter situs fuit à Battaglino, qui fuit unus ex occisores Antonii, an uellet secum interesse occidendo ser Antonii, & quod ipse Ceconus responderet, q̄ non li uorria interuenire, ma per ꝑ ser Antonium interuerrō: & hæc dicta fuerunt per eos apud S. Archangelum, in quo loco ipsi deliberationem fecerunt de interficiendo ser Antonio, & quod exposita facta idem Battaglinus accersit, & similiter requisituit Ioannem Battaglinum ad huiusmodi homicidium committendum, & conuenit de interficiendo ser Antonio prout dixit dictus Battaglinus ipse Ceconus rogatus reiterauit Ceconus hanc esse ueritatem, quibus constat, quod Ceconus antea fuerat Battaglino requisitus, quā ab ipso Ioanne Battaglino constituto, item, quod ipse Battaglinus fuit proprie auctor, & tractator mali, huiusmodi homicidii, quia ꝑ uerē, & proprie auctor, & tractator est: qui colloquio habito cum alio, & unum locum conuenit pro discutendo, & dēdo super scelere perpetratione, ut col. l. & si amicis, ff. de adul. cum ibi not. Iohannes uoluit Ang. in d. consil. 22. incipien. pro. Nec obstat, quod exposita facta Ceconus resp̄s̄a solo mandato domini Auditoris suo constituto dixerit, quod dum ipse, & Frācis̄cus existerent in loco dēto al p̄p̄rietas Frācis̄cus interrogauit eum, an habebat qui interficeret, ser neller interficere, & quod hoc esset sibi gratum, & tali nunquā ret, illique præfaret expensas, & alimētum Ceconus respondit, se uisurum, & quod dēto loquutus Ioannem, & prout in dicto ipsius habetur: quia respondetur, quod positum ultimo loco dicta uera fuisse, tamen proprie excludunt, quin prius ipse Ceconus fuerat Battaglino requisitus, & quin Battaglinus fuit proprie auctor, & tractator, priusque fuerat a Ceconum, & remaneret ambo conuenerunt interficiendo ser Antonium ante quam Ioannes Frācis̄cus Ceconum super hoc requisituit, & Ceconus ipse in dicto suo affirmauit, & esse iurauit: ideoq; considerando totam conditionem suam, totumque eius dictum, prout totum debet considerari, non autem partem illam, quæ facit contra Ioannem Frācis̄cum, & quæ facit ad illius fauorem iuxta ea, quæ habentur per Barto. in l. aurelius, §. idem quæritur, de testat. legat. nam cum Ceconus etiam pro curia interuenerit contra ipsum Ioannem Frācis̄cum, quod eius dictum debet recipi, & intelligi ad fauorem Ioannis Frācis̄ci iuxta notanda præsentia, ubi glo. & docto. extra de probat. quod ipse Ioannes Frācis̄cus nō fuit auctor, & dinator, seu primus inuentor sceleris, cum ipse fuit iam inter alios ordinatum assensum, & si fuerit etiam tractado, ut fecit, l. in hoc articulo de ser. corrup. ꝑ nam ille ordinatus, & tractatus, seu tractatu prima causa cædis fuit, & non autem malo, ff. ni bonorum raptorum, de iur. non homines iuncta glo. in uer. coactus, de iur. multa facinora, C. ad legem iuliam de uic. cum similib. ¶ Secundo præsupponendum est, ut ex dictis plurium testium examinatione, q̄ ser Antonius erat homo; q̄ propter

... multosq; mores cõiter odio habebatur, & maxi-
 per tractatus, seu colloquio aliquo, quod in
 nem haberet cum dicitur interficere, propterea quia dictus ser-
 esse veritatem aliam, Antonius ipse persequatur, vt eõdem narentur,
 qui fuit unus ex occisores, & ponerentur ad torturam, & q̄ erāt
 & caperentur, & propõiti interficiendi dictum ser-
 Antonij, & cõ iuramento sapius affirmare, q̄ si
 occisio daretur, volebant illum interficere, & q̄
 non erat mortuus nisi per eorū manus, & similib.
 verbis vtendo, prout in testium depositione cõ-
 notatur, ex qua attestatio apparet, q̄ dictus Ioan-
 nes Bersanus, & Battaglinus occisores erant inimici
 ipsius Antonij, & sapius illi minati fuerūt mor-
 tem, quæ solet iustā inimicitia inducere, & vi-
 detur quia ser Antonius in causis criminalibus q̄ vi-
 detur, & inserit, vt cõdemnarentur, iuxta quæ
 dicitur in cap. cum P. & in cap. meminimus extra
 de homici. & ibi not. per glosam, & doctores: Præ-
 cedunt ergo inimicitia, & ming dicti Ioannis Ber-
 sani, & Battaglini aduersus dictum ser Antonij an-
 tiquam, & requisitionē factā à Ioan. Francisco,
 & dicitur, q̄ ipse Ioannes Franciscus haberet colloquiū
 cum Cecono super morte ser Antonij, seu inuentio-
 nem Cecono, qui eū interficerent: Item illi, qui fue-
 runt Cecono requisiti, & dicit Pau. de Cast. hæc mul-
 timo, quam deliberauerint illum interficere, ac
 in morem sapius minati sunt, vt dictum est. ¶ Præ-
 ter hæc apponitur et in factō, q̄ Ioannes Franciscus,
 extra qualitate, & conditione sua, non erat nobi-
 lior, nec maior Vincentio Carabetta, sed inferior,
 & propolior, & sic non est verisimile, q̄ ipse Vin-
 centius motus fuerit ad interficiendum ser Antonij
 mandato, & iussu Ioannis Francisci, vt in terminis
 Bal. & ibi sequitur Pau. de Cast. in l. i. c. de ser-
 uis fugitiuis, quod multū cõmendat ibi Pau. de Cas-
 tel. adcludendū, q̄ ille, qui est maior, & superior,
 non dicitur, non dicatur icelus, seu homicidiū cõ-
 mittere de mandato, seu iussu minoris, aut inferioris,
 sed potius ex instigatione, & persuasione illius, ita q̄
 non debeat teneri mandans de mandato, sed solū de
 instigatione, & sic pœna minori, & extraordinaria,
 non pœna mortis: & dicit Pau. de Cast. hæc mul-
 timo, q̄ ipse de mandato procederet iuxta ea,
 q̄ habentur in c. sicut dignū de homicidiū cum in
 allegandis, & ita etiā est de mente Bartoli in d. l.
 non solum, §. si mandato in 2. q. cum seq. Et notan-
 dum est, q̄ ex quo præfati Ioannes Bersanus, & Bar-
 taglinus spe minati fuerunt, & quandoq; cum iura-
 mento, videlicet *al corpo di Christo*, vel per similia uer-
 ba iuxta ea, quæ habentur in c. & si Christus de iureiu-
 ranti, ipsi dicuntur habuisse deliberatum animum
 interficiendi ser Antonium, quia factus geminatus,
 & assertio geminata ostendit animum destinatum,
 & deliberatum ad notata per Alex. in l. i. in princip.
 de iur. oblig. l. cum ostendimus, ff. de fideiussor.
 l. cum similib. C. ad velleiani, cum similib.
 c. si cautio de fide instrumentum. cum similib.
 Quibus his, dico in casu nostro omnino conclu-
 dum esse ad fauorem Ioannis Francisci, ac etiā
 Ceconi, & q̄ ipsi non sint pœna mortis, sed alia mi-
 nor, & extraordinaria puniendi: quia licet Cecco-
 no forte recepisset mandatum de interficiendo ab
 Ioanne Francisco, tamen ipse non interfecit,
 sed tunc erat in quadam domo, &
 quod ipsum non dicitur sequutū homicidium,
 quia interficiendo nõ fuit mandatum executus,
 ergo non potest puniri pœna ordinata mortis, sed
 extraordinaria, ex quo sumus in atrocibus criminib.

l. i. ff. de extraordin. crimin. Bar. in terminis in d. l. i.
 non solum, §. si mandato in uersic. hoc præmissō
 quarto &c. Et si ipse Ceconus, cui factum fuit man-
 datum, non debet puniri pœna mortis, sed extraor-
 dinaria, ergo idem dicendum est etiam de ipso Ioan-
 ne Francisco, qui solum mandauit, si mandatum in-
 teruenisse dicitur, f. nā minus, vel saltem non magis
 punitur mandans, quā mandatarius, ut habetur per
 illum textum, & ibi Bar. Bal. Sal. & alij in d. l. non iō
 minus, & tradit Bal. in d. l. i. c. de seruis fugitiuis, &
 in d. l. ob hæc verba, ff. de his, qui notan. infamia, per
 scribentes in c. mulieres de senten. exc. post glosam,
 & per Bartolum, & Alex. in d. l. non solum, §. si man-
 dato cum iis, quæ habentur in c. i. de officio deleg.
 ¶ Secundo facit, nam q̄ q̄ quis alicui per uerba etiā
 de iure importantia mandatum mandauit homici-
 dium, seu scelus aliquod perpetrari, si inter manda-
 tarium, & offensum præcedebant inimicitia, seu ipse
 mandatarius fuisse deliberato animo, ut quia sæ-
 pius hoc fecisset, seu cum iuramento minatus esset
 ante mandatum sibi factum ipsum offensurū, tunc
 ille, qui mandauit, non tenetur de mandato ad effe-
 ctū, ut possit puniri pœna mortis ordinaria, sed leuiori,
 & extraordinaria, tanquā instigator, & persuasor,
 quā ratione præambulæ inimicitia, & ob minas præ-
 cedentes præsumitur, q̄ ille, qui cõmisit maleficiū,
 illud cõmisit aliās facturus, & sic non ex mandato
 mandantis, sed ex illius instigatione, & tunc tale nõ
 dicitur proprie mandatū, sed potius instigatio, &
 persuasio, vt voluit Bal. & Pau. de Cast. in d. l. i. c. de
 seruis fugitiuis, & idem voluit Ang. in d. conf. 22. &
 q̄ mandatarius aliās erat facturus, tunc mandans
 non punitur de mandato, sed de persuasione, & sic
 minori pœna, vt uoluit Bal. in d. l. non ideò minus in
 pen. col. Idem, & clarè voluit Bart. & sequitur Alex.
 in apof. in d. l. non solum, §. si mandato in vltima
 col. qui dixit, q̄ hæc distinctio, an aliās erat facturus,
 nec ne, non cadit in mandato, seu in mandatario,
 quia si aliās fuisset facturus, non diceretur facere ex
 mandato, sed potius ex persuasione, & sic leuius es-
 set puniendus: An t̄ autem aliās esset facturus, colli-
 gitur, & probatur ex eo, q̄ præcesserant inimicitia,
 vel minæ deliberatæ, & uerisimiles, ut quia sæpius ip-
 se mandatarius ante mandatum minatus fuisset, ut
 fuisset, ut dixi supra, & maximè habetur per Iacob.
 Butr. in l. i. ff. de eo, per quem factū erit, & ibi docto-
 res, Alex. & alij cõiter: idem voluit Bal. in d. l. i. c. de
 seruis fugitiuis: Et quamuis ille, qui erat facturus,
 & cui fuit mandatum, postea delinquendo possit di-
 ci illud fecisse ex mandato ad tradita per Bald. in l.
 metum, C. quod metus causa, c. cum quis de senten-
 tia excõicationis in 6. tamen hoc est uerum, q̄ po-
 stea mandatarius illud fecit nomine mandantis, ut
 ibi per Baldū: & ideò ad hoc, vt ille, qui aliās erat fa-
 cturus, dicatur ex mandato fecisse, necesse erit proba-
 re, q̄ id fecerit nomine mandantis, cū in dubio præ-
 sumatur fecisse non ex mandato, sed potius ex insti-
 gatione mandatarij per prædicta, quæ hæc distinctio,
 an aliās fuisset facturus, nec ne, nõ habet locū in mā-
 dato, seu in mandatario per prædicta: ita est de mēte
 Baldi, qui sic debet intelligi in d. l. metum: & licet in
 dubio non præsumatur, q̄ quis aliās fuisset facturus
 argu. l. merito, ff. pro socio cum similibus, vt uoluit
 Bal. in l. data opera, C. qui accus. non possunt: t̄ tamē
 si probentur minæ uerisimiles, & deliberatæ, ac sæ-
 pius reiteratæ per prædicta, vel inimicitia, ut quia q̄s
 q̄ aliquē processisset et iussit in causa criminali, uel
 testificando, uel instigando, aut accusando, uel ali-
 ter procedendo, vt in d. c. cum P. & in d. c. repellan-
 tur, & in d. c. meminimus de accusatione, tunc cessat

se dixit simpliciter, & fuit in conclusione, & concordiā cū Ceccono, q̄ Cecconus inueniret aliquos, qui interficerēt dictū ser Anronium, nec dictū fuit, q̄ illis uellet aliquid dare, seu promittere, ergo nō potest dici, q̄ ex tali confessione infra statim plenius dicitur. ¶ Nō obstat secundū fundamentū, q̄ ex quo ipsi rei, & maxime Ioannes Franciscus tacuerunt, nihilq; processui opposuerunt, uidentur illi renunciaſſe, & consequenter absq; processu inquisitionis potuit de eorū criminibus cognosci, & cōtra eos procedi, arg. c. 2. cum ibi no. de accusa. in 6. ubi casus, quia respondetur primo illūm tex. loquitur quando de crimine legitime, & plenē, & per probationes luce meridiana clariore cōstaret, ad l. fi. C. de probationib. & ibi doctores, & maxime Paul. de Cast. sed id nō habet locum, quando de crimine cōstaret per confessionem factā in tormentis, uel in loco tormentorū, & sic metu probationū, uel tormentorū iuxta ea, quæ habentur in d. ca. at si clerici, & in d. l. nouissime, nullis, uel saltem legitimis nō precedentibus inditiis, uel quādo confessio non esset legitime ratificata, quia tunc de tali crimine nō posset quis puniri, quāuis nihil processui opposuisset, per ea, quæ infra dicentur: Quia tunc detur, nā si factū processū, & seruato iuris ordine, ille, qui esset confessus in tormentis, seu in metu tormentorū, nō precedentibus inditiis saltem legitimis, non posset puniri, ut supra, & infra dicitur, quāto minus puniri posset ex tali confessione nulla, & inualida, nō seruato iuris ordine, nec interueniente processu: Secundo respondetur, q̄ id, quod habetur in d. c. 2. de accusa. habet locū, quando iudex coepisset procedere, & procederet per modū inquisitionis: quia licet debuisset procedere precedente infamia criminis, quæ est præambulū inquisitionis, ut in d. c. quali ter, & quando, & ibi in d. c. 2. tamen si inquisitus nō opponeret contra inquisitionem formatā de huiusmodi defectu præambulū infamiae, & taceret, ac permitteret procedi contra eum per inquisitionem nullam, ualeret processus, & posset condemnari, d. c. 2. Sed in casu nostro nulla fuit inquisitio formata, nec de ea constat in processu mihi exhibitō, ergo uigore dictæ confessionis coactē factæ, ut supra, non potuit procedi de crimine absq; processu, ad q̄ faciūt notata per Bar. in d. l. si confessus, & habetur in d. c. at si clerici, ubi plenē dixi. ¶ Non obstat tertium argu. de mandato Ioannis Francisci, quia ex prædictis ad eius fauorē adductis colligitur multipliciter responsio; & ideō non aliter insisto, nec iam dicta repero. ¶ Non obstat quartum, q̄ licet de mandato Ioannis Francisci constare non possit saltem ualidē per prædicta, tamē constat de ratificatione dicti homicidij, ergo ex illa debuit puniri, per ea, quæ habentur, & dicta sunt in dicto quarto fundamento: quoniam respondere potest primo non potuisse ratificari delictū, quod non fuit commissum nomine ipsius Ioannis Francisci, prout in ueritate ab occisoribus nomine ipsius commissum non fuit, ut ex prædictis constat: Vnde quamuis ipse illud ratificasset, tamen ratificatio nō noceret, quia t̄ ex ratificatione etiam in delictis quis non tenetur, nisi delictum fuerit commissum nomine ratificantis, gl. in cle. 1. de penis, & in c. felcicis, eod. titu. in 6. & ubique doctores, Bal. & clarius Salic. in d. l. non ideō minus, in pen. col. Secundo respondeo,

44 detur primo illūm tex. loquitur quando de crimine legitime, & plenē, & per probationes luce meridiana clariore cōstaret, ad l. fi. C. de probationib. & ibi doctores, & maxime Paul. de Cast. sed id nō habet locum, quando de crimine cōstaret per confessionem factā in tormentis, uel in loco tormentorū, & sic metu probationū, uel tormentorū iuxta ea, quæ habentur in d. ca. at si clerici, & in d. l. nouissime, nullis, uel saltem legitimis nō precedentibus inditiis, uel quādo confessio non esset legitime ratificata, quia tunc de tali crimine nō posset quis puniri, quāuis nihil processui opposuisset, per ea, quæ infra dicentur: Quia tunc detur, nā si factū processū, & seruato iuris ordine, ille, qui esset confessus in tormentis, seu in metu tormentorū, nō precedentibus inditiis saltem legitimis, non posset puniri, ut supra, & infra dicitur, quāto minus puniri posset ex tali confessione nulla, & inualida, nō seruato iuris ordine, nec interueniente processu: Secundo respondetur, q̄ id, quod habetur in d. c. 2. de accusa. habet locū, quando iudex coepisset procedere, & procederet per modū inquisitionis: quia licet debuisset procedere precedente infamia criminis, quæ est præambulū inquisitionis, ut in d. c. quali ter, & quando, & ibi in d. c. 2. tamen si inquisitus nō opponeret contra inquisitionem formatā de huiusmodi defectu præambulū infamiae, & taceret, ac permitteret procedi contra eum per inquisitionem nullam, ualeret processus, & posset condemnari, d. c. 2. Sed in casu nostro nulla fuit inquisitio formata, nec de ea constat in processu mihi exhibitō, ergo uigore dictæ confessionis coactē factæ, ut supra, non potuit procedi de crimine absq; processu, ad q̄ faciūt notata per Bar. in d. l. si confessus, & habetur in d. c. at si clerici, ubi plenē dixi. ¶ Non obstat tertium argu. de mandato Ioannis Francisci, quia ex prædictis ad eius fauorē adductis colligitur multipliciter responsio; & ideō non aliter insisto, nec iam dicta repero. ¶ Non obstat quartum, q̄ licet de mandato Ioannis Francisci constare non possit saltem ualidē per prædicta, tamē constat de ratificatione dicti homicidij, ergo ex illa debuit puniri, per ea, quæ habentur, & dicta sunt in dicto quarto fundamento: quoniam respondere potest primo non potuisse ratificari delictū, quod non fuit commissum nomine ipsius Ioannis Francisci, prout in ueritate ab occisoribus nomine ipsius commissum non fuit, ut ex prædictis constat: Vnde quamuis ipse illud ratificasset, tamen ratificatio nō noceret, quia t̄ ex ratificatione etiam in delictis quis non tenetur, nisi delictum fuerit commissum nomine ratificantis, gl. in cle. 1. de penis, & in c. felcicis, eod. titu. in 6. & ubique doctores, Bal. & clarius Salic. in d. l. non ideō minus, in pen. col. Secundo respondeo,

45 t̄ q̄ quādo est delictum, quod potest per alterum explicari, & per quod facienti, seu alteri aliquid adesse potest, tunc illud potest tacite, uel expresse ratū haberi, c. 1. cum iis, quæ ibi aliās dixi legendo, & in c. cū ad sedem, ubi casus, extra de resti. spolia. l. 1. §. sed & si cum quis, cum glo. & §. de iccisse, ff. de ui, & ui arma-

ta, & ratificatio tunc aequiparatur mandato natiui, si per illud faciēti, seu alij nihil potest adesse, ut uoluit Iacobus de Arena, quem refert de iur. Bald. in d. l. non ideō minus, in 1. q. & infra de iur. debent ea, quæ dixit Bald. in d. l. ob hac uerba, his, qui notan. in fam. simplex enim ratificatio iusmodi delictis non debet facere, ut quis teneatur de delicto ad effectum, ut possit pena ostenditur, sicut puniretur mandans, quia hoc, q̄ delictum gestū nomine meo, hoc est me mandans, non debet batur ex ratificatione sequuta, neq; ratificatio licitū subsequitur, in casu isto mandato accepit, quoniam mandatum præcedere debet delictum, saltem interuenire in ipso delicto ad tractandum in d. §. si mandato, & per Bal. in d. l. non ideō minus, & in l. 1. in 3. col. C. de seruis fugitiuis, ergo ratificatione, tanquam ex mandato, quis non debet puniri, nec puniri, nisi quando delictū effectus tale potest aliquid possit adesse, & t̄ hoc, q̄ alius faciat meo expresse, nō potest operari, ut me obli delicto, nisi probetur, uel q̄ me mandans ex mandato tenebor, uel q̄ ratificauerim nomine meo, quia ex tali ratificatione dicitur mandatū meū præcedisse delictū, quod in meo commissum, per prædicta, & bene facit li no. per Barto. in l. in furti, §. ope, ff. de furti cit. q̄ t̄ præstans auxiliū ante maleficiū, uel in casu punitur, ut opem præstans, si uerō post maleficiū non punitur, ut opem præstans, sed alio modo: uis: ita dicendum est in casu nostro de eo, qui cauuit: Et in terminis, t̄ q̄ ratificans minus potest quam faciens, seu mandans, uoluit Salic. in l. ideō minus, in penul. col. per plures rationes, respondetur, q̄ non constat de aliqua ratificatione tacita, siue expressa Ioannis Francisci: Et quæruerit aliqua uerba post delictum commissum, quibus constitit homicidium sibi placuisse, gratum fuisse, non tamen ex hoc inferitur, q̄ dicitur ratificasse, quia t̄ non omnia, quæ placent, dicuntur haberi, nam ratificatio habet sua extrema, & per Bartolum, Alexand. & Aretin. & alios, in l. si bona, §. iussum, ff. de acquir. heredit. l. ex placito, C. de rerum permutatio. capitulum de arbitris, capitulum si gratiosus, de rescip. in 1. q. de re, rea ex eo, quod Ioannes Franciscus scriptus habet, quod conduxerit illos, seu quod ipse commisit homicidium, quia t̄ ad hoc, ut dicitur criminosus natus, seu conductionis, requiritur, quod ad conuentum fuerit de certa mercede per se, & alia relatione ad aliud, ut puta ad arbitrium, seu ad declarationem expostitū dicitur secundum quod supra dictum fuit, per textum tutio. de locat. & conduct. in §. 1. & Barto. ad hoc, ut dicatur crimen assassinarum, uel ad hoc, & propriē mandatum, item quod datur in cunctia; & quæ duo non interueniunt in casu isto, ut declaratum fuit, & uerba prolata a Ioanne Francisco ante homicidium ipsi Ceccono, & per homicidium etiam ipsi interfectoribus, quibus nullis nunquam deficiet, sed semper subiacent pensis, & alijs, fuerunt uerba iactantia,

... nec disponunt, ut habetur in cap. cum iu-
 ... ibique canonice cõiter de institutio. vbi ca-
 ... ibi not. & l. i. ibiq; Bar. & alij, ff. de testa. Præ-
 ... cum ipsi occisores essent alijs facturi homici-
 ... quia erant inimici, & sæpe minati fuerunt, ut
 ... lo. Franc. non debuisset etiã teneri
 ... mandato, vt supra conclusum fuit, & est
 ... quos retuli: Minus ergo debet ret-
 ... hæc datio, & transmissio pecuniarũ nõ
 ... nec ratificationem, cum
 ... facta ad alium effectũ, videlicet vt ipsi tã
 ... positris in periculo, & necessitate subue-
 ... naturaliter homo homini tenetur subue-
 ... quoad cognatione, quam natura inter om-
 ... constituit, l. i. in ff. de iust. & iur. l. non
 ... not. ff. de appell. & habetur per doct. in c.
 ... de le. & propterea necessario inferri nõ dẽt,
 ... fuerit animo ratificandi, arg. l. nõ hoc, C.
 ... c. i. presentia, extra de proba. Quin-
 ... supra dictum fuit, expressa ratificatio in ca-
 ... nõ faceret, ut lo. Franc. teneretur eadẽ pœ-
 ... velle, vel faciete Sali. in d. l. nõ ideõ minus,
 ... col. ergo minus debet hoc operari hæc raci-
 ... ratificatio, si dici põt ratificatio, arg. l. expresse, ff.
 ... not. in l. cũ quid, ff. si cer. petat. cũ si. & ex
 ... responsum apparet quinto fundamẽto
 ... lo. Franc. ¶ Non obstat, qd testes exami-
 ... parte reorum cõstitutõrũ uideantur singu-
 ... illud, qd ipsi homicidæ, & maxime Vin-
 ... Battaglinus essent dicti ser Antonij inimi-
 ... quia responderet, qd cum agatur de p-
 ... factũ, uidelicet qd dicti rei fuerunt, & erant
 ... dicti ser Antonij, ipsiq; testes super
 ... sunt examinati, hoc sufficit, ne-
 ... esse dici possunt ad tradita per
 ... in l. ob carmẽ, s. fi. ff. de test. que ten-
 ... agatur de probando se possidisse fundũ,
 ... testes inducat, quorũ vnus dicat, ego vidi
 ... fructus ex illo fundo, & alius dicat
 ... fundum, & sic de cæ-
 ... testimonium tenet, et probat, qd idem
 ... post Inno. in c. licet ex quadã, col. 3. in fi.
 ... volens, qd si probare velim me seruire ali-
 ... usum, & vnus testis dicat de uno actu, & al-
 ... ipsi testes cõcluderet probã. Ita etiam in
 ... licet vnus testis dicat se audisse à Bat-
 ... & Ioanne, vel ab altero eorum aliqua verba
 ... de occidendo ser Antonij, & alius simili
 ... ser Antonij alia vice prolatis à dicto Battagli-
 ... & Ioanne, & sic de singulis, optimẽ pbãt, fidẽq;
 ... ex quo in effectu oēs in eo cõcordãt, de quo
 ... & quod probari dẽt, uidelicet, qd ij,
 ... ser Antonij occiderunt, erant illius inimici
 ... ¶ Vltimus etiam diligenter considerando
 ... est ultra prædicta, qd ipse lo. Franc. &
 ... sunt omnino absoluenti ex pluribus pro-
 ... & in primis per illam regulam vulgarem,
 ... nõ probante reus absoluitur, c. vnico, vt ce-
 ... l. qui accusat, C. de edõ, cum si. quã
 ... procedit in criminalibus, in quibus
 ... meridianæ clarioris requiruntur,
 ... C. de probat. at in casu nostro nõ constat saltem
 ... præfati rei fuerint culpabiles, seu cõscij
 ... homicidij in personam ser Antonij perpetrati, igitur
 ... absolui debent: Neq; huic conclusioni obstat re-
 ... & confessiones ipsorum, quia dico illas
 ... & inualidas, nullamq; uim pba-

tionis contra dictos reos obtinere, cum certissimis
 iuris sit, qd quoties iudex nõ præcedentibus indicij
 legitimis, & sufficientibus ad torturam, uel eius mi-
 nas cõtra reum processerit, & ipse reus in tortura cõ-
 fiteatur, nunquam ex tali confessione debet dam-
 nari, quamuis postea illam suam cõfessionẽ extra lo-
 cũ torturæ millies ratificaret, & in ea perseueraret,
 l. pen. secundum vnũ intellectum ab omnibus ibi
 approbatum, ff. de quest. & habetur per Ange. Io. de
 Im. Paul. de Cast. & A. rer. in l. qui i aliena, s. cellus, ff.
 de acqui. hæred. Bar. & alij cõiter i d. l. pen. & in l. ma-
 ritus, per illum rex. ff. de poenis; ¶ & dicit Bar. in d. l.
 pen. hoc procedere in cõfessione facta tam a reo, qd a
 teste, cum vtrobq; sit eadem ratio. Procedit etiam
 hoc idem in casu, quo reus esset de crimine læsæ ma-
 iestatis inculpatus, l. si quis, & ibi gl. Cyn. Bal. & Sali.
 C. ad l. iul. Maiest. ac etiam in casu, quo iudex in cri-
 minalibus liberũ haberet arbitriũ, vt firmat Alex. in
 l. filius familias, ff. de donat. in s. addit. incip. quæro,
 quid si est delictum, & c. Et confessio per torturam,
 illiusq; metu intelligitur facta etiam eo ipso, quod
 reus fuerit ligatus, & ad locum torturæ deductus, ut
 habetur per Cyn. & Sali. in l. 2. C. de custo. reo. col. 4.
 uer. ad declarationem prædictorũ, & per Bar. in l. 1.
 s. diuus, ff. de quest. & per doct. in d. s. cellus. Quinim-
 mõ si reus solum ante locũ torturæ esset spoliatus,
 nec aliter ligatus, & confiteretur, sua confessio esset
 nulla, qd tormentorũ metu facta cõferetur, vt tradit
 Bar. in l. noui simẽ, per illũ tex. quo sal. tuto. sed præ-
 fati rei fuerunt ad torturã ducti, spoliati, & ligati im-
 mõ Ceconus fuit in altum eleuatus, vt in cõstitutis,
 & examinibus apparet, igitur eorũ cõfessio tãquam
 nulla, & inualida eis nõ piudicat: cũ fundamẽto nõ
 obstat, si diceretur, qd ex quo postea ipsi extra locũ
 torturæ iterũ cõfessũt, & cõfessionẽ factã ratifica-
 uerũt, hæc cõfessio illis nocet, & piudicat, ut uoluit
 Bal. l. unica, C. de cõfess. in 3. opposi. qd rñdetur cõ-
 trariũ cõiter tenet per Bar. & alios in d. l. pen. nam
 quousque reus durat sub custodia, & manu iudicis,
 qui ei torturã, uel torturæ metu intulit, adhuc durat
 illi metus, adeõ qd si postea millies confiteretur,
 sua cõfessio metu tormentorũ facta uideretur, ut de-
 clarat Aret. in d. s. cellus. Responso etiam patet ex
 iis, quæ supra dicta fuerunt, qd ratificatio tanquã in-
 cõtinenti facta nõ fuit legitime facta, vt iam dictum
 fuit. Nec obstat glossa in d. l. vnica, & in d. s. diuus. su-
 per quibus dist. Bal. fundatur quia respõderi potest,
 vt habetur per Bar. in d. s. diuus, & clarus respõden-
 do dici potest glosas prædictas intelligi de ratificatio-
 ne cõfessionis legitime factæ, hoc est sponte sine tor-
 tura, uel in tortura præcedẽtibus legitimis inditijs.
 ¶ Non obstat etiam prædicto fundamẽto, si diceretur,
 qd immõ cõfessio lo. Franc. fuit facta præcedenti-
 bus legitimis indicij, uidelicet præcedere cõfessio-
 ne Ceconi prius facta per hæc uerba, *Giouan France-
 sco essendo al poggio mi disse, se io haueua uno, che uolse am-
 mazzare ser Antonio, l'haueua caro, & non li haueua mai
 mancato, & li faria le spese; & io li disse, che uederia. nam
 responderetur negando, qd hæc confessio Ceconi fecerit
 aliquod inditium contra ipsum Ioannem Fran-
 ciscum, quia si illa fuit nulla, & inualida contra Ceco-
 num confitentem, eiq; non nocet tanquam facta
 nõ præcedẽtibus legitimis inditijs, tã fortiori etiam
 fuit nulla respectu lo. Franc. & illi non potuit præui-
 dicare, ut est gl. in c. nos in quenquam, 2. q. 1. in c. fi.
 extra de confes. & in l. unica, C. de confes. & tot. rit.
 res inter alios acta. & facit, quod norat Bal. in l. i. in
 fi. C. de accusat. uolens, qd tortus non præcedentibus
 legitimis indicij non faciat indicium. Præterea pos-
 sito, non tamen concessio, quod confessio Ceconi
 respectu*

62 respectu sui ipsius fuisset valida, sibi que præjudicaret, illa tamen lo. Francisco non præjudicauit, tum quis non possit regulariter de alijs interrogari, nec particeps criminis sit idoneus testis contra alium et ad inditium faciendum, gl. in l. 2. C. de libe. cau. l. fi. & ibi gl. C. de accusa l. quonia, C. de testib. c. 1. ibi gl. & extra de confess. quod tamen fallit in quibusdam casibus enumeratis per gl. in d. l. fi. inter quos casus non ster non reperitur. Rursum in delictis commissis principaliter in iniuriam, & odium alterius, quale est crimen homicidij, quis non debet de alio interrogari, & nominatio de alio acta ipsi nominato non nocet et quo ad inditium, præterquam in casu, l. prius, ff. ad syllan. vt declarat Bar. in l. repeti. §. 1. ff. de quæst. uel sequendo Sali. aliter istud declarant in d. l. fi. potest alio modo responderi, videlicet, qd in delictis, que cõter possunt, aut solent sine socijs committi, quis non potest de alio interrogari, vt in d. l. fi. sed homicidij est huiusmodi, ergo &c. & sic quæcunq; opinio teneatur siue gl. in d. l. fi. siue Bar. in d. §. 1. siue Sali. in d. l. fi. apparet, qd posito, qd confessio, seu nominatio facta à Ceco contra ipsum lo. Franciscum esset ualida, tamen illi non potuit præiudicare etiam quo ad inditium faciendum. ¶ Non omitto vnum, qd posita opinione gl. in d. l. fi. pro uera, dum excipit nonnullos casus, in qbus dicitur esse speciale, nihilominus in illis casibus specialibus, in quibus secundum eam gloriam unus possit de alio interrogari, si nominatio, siue confessio, quæ sit de alio, non nocet nominato, nec ipsi nominato creditur, nisi alia præcedant inditia; ita tenet Gandi. in tract. suo maleficiorum sequutus Are. quem refert, & sequitur Augu. Arim. ibi in addit. in uer. fama publica, col. 8. in fi. cum sequen. ¶ Itē prædictis non obstat gl. 2. & ibi Bal. in l. nō ideo minus, C. de accusa. qd speciale sit in crimine assassinatus, vt lo. cius criminis possit cõtra alium esse testis, & de alio interrogari; quia multis modis responderi potest, primo, qd dicta confessio Ceconi tanquam facta minus legitime, nullisque inditijs præcedentibus respectu utriusque est nulla, ut dictum est; secundo posito, qd esset ualida respectu Ceconi, dicitur, qd illa nominatio, siue confessio contra lo. Franciscum facta non nocuit ipsi lo. Francisco, ex quo nulla alia inditia cõtra eum præcesserunt, ad tradita per Gand. Aret. & Ange. in locis præallegatis. Tertio respondetur glo. illam in d. l. non ideo minus, non teneri per Bar. in d. l. repeti. §. 1. dum tradendo aliam doctrinam excipit solum casum, d. l. prius, ad syllan. Quarto respondetur negando, qd in casu, de quo agitur, dici possit commissum fuisse crimen assassinatus, posito, qd omnia in processu contenta uera essent, illisque fides esset adhibenda, vt supra demonstratum fuit. Ex quibus concluditur totum processum contra præfatos reos factum esse nullum, & consequenter non legitime constare, qd ipsi fuerint quoquo modo nocentes, aut culpabiles, & conscij homicidij in personam, d. ser Antonij perpetrati; quo fit, ut omnino sint absoluedi. Laus Deo.

S P M M A E.

- 1 De primo homicidio etiam gratiosè remisso ad effectum aggravandi secundum homicidium, utque de illo quis grauius puniatur, cognoscitur.
- 2 Idem est de delicto alibi commisso, de quo aliàs non cognosceretur.
- 3 Absolutus à primo homicidio, si secundum commiserit, decapitatur, quamuis ex uno solo decapitari non debuisset.
- 4 Homicidium primum etiam gratiosè remissum est sufficiens inditium ad torturam in secundo homicidio, & quomodo.
- 5 Fama publica, seu infamia ortum habens à facto sufficiens est inditium ad torturam.

- 6 Inditia, quæ ad torturam sufficiant, est in arbitrio.
- 7 Qualitas præcedentis uitæ facit inditium contra alium.
- 8 Inditium ad probandum actum hominis dicitur quæcunq; quæntia contingit.
- 9 Forma, & conditio in rescripto, seu gratia appellata proprie, & specificè adimpleri, alioquin rescriptum gratia nullum potest habere effectum.
- 10 Pax ab omnibus heredibus etiam feminis, & non tantum heredede haberi debet, si gratia concessa in pace, si pacem habuerit ab heredibus.

E P I T O M E.

HOMICIDIUM primū gratiosè remissum fuerit ab eodem homicidium commissum, extra ipsum in secundo sufficiens inditium etiam, & de eo ad effectum aggravandi rectè cognoscitur.

C O N S I L I U M C L X X V I.

Viso bano lo. & gratia illi concessa, fuit rebannitus, uisusque deponit testium in causa presentis homicidij probat ipsum lo. vulnerasse se, qui postea ex illo vulnere mortuus est, uidendum, lo. ex hoc secundo homicidio esse gniedum ratione primi aggravantis secundum quamuis de primo banno non possit principio gnosci ratione gratiæ, & rebannimenti, in tantum tamen de eo cognoscitur, vt secundum uer ad effectum, vt grauius de secundo cognoat maior pena imponatur, vt uoluit Bal. in aut. uo iure, in 2. col. uer. sed dubitatur, C. de certitudinis. facit, qd uoluit Bar. in l. fi. cui, in fi. ubi flicet de delicto alibi commissio non potest, tamē ex illo aggravatur delictum postea commissum, ut acrius ipsum possit procedi, puniri; ad qd bonus est rex. & ibi gl. & dicitur lo. de Ana. in c. 1. de clerico percussio, Per. de in cle. 1. de pœnis; & dicit Bal. in aut. quomodo, & quando iudex in pen. col. 1. qd ad primo homicidio, si commiserit secundum decapitari, quamuis ex vno solo nõ debuerit decapitari, quia primum aggravat secundum taliter, et de primo principaliter non debet cognoatmen ad effectum, ut quis grauius ex secundo tur, de primo incidenter cognoscitur, uidelicet, ut illum secundum aggravatur, etiam per Sali. in l. seruos, C. ad l. iul. de uir. & de episc. audien. qui dicit, qd etiã si quis fuerit ex primo homicidio, tamē ex secundo debet puniri, quonia primum aggravat secundum in terminis nostris ipse lo. qui prius commisit homicidij, à quo postea fuit gratiosè liberatus, net de illo infamatus, vt de secundo ab eo cognoatione infamiæ primi possit cõtra eum grauius di, & acrius puniri, per not. per Bal. in d. aut. uo, cū si. supra allegatis. Ex quibus inferuntur legitima inditia, propter que torquentur postea ratione infamiæ contra ipsum contractæ ex homicidio, quod dicitur secundum aggravatur, xit torqueri, & contra eum facilius proceditur secundo acrius puniri, cum istud dicatur legitimitium, & sufficiens infamia contra eum, appotenti ad torturam deueniri, cõcurrētibus per aliis inditijs, & probationibus contra ipsum ea, quæ uoluit Bar. in l. fi. ff. de quæst. per Alexan. in l. 2. §. 1. ff. de noxa. causa aggravat la. in titu. de præsumptio. in §. 1. uerba.